

9. Олійник О.С. Особливості правового регулювання інституту шлюбного договору в Німеччині: порівняльно-правовий аспект // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук. праць. – Івано-Франківськ. – 2009. – Вип. XXI. – С. 49-55.

*Зінченко Уляна Віталіївна,
студентка 3 курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Бабич І.Г.*

ПРОБЛЕМИ УКЛАДЕННЯ І РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ МІЖ ГРОМАДЯНАМИ УКРАЇНИ І ІНОЗЕМЦЯМИ

У законодавстві багатьох країнах гарантується право на шлюб, але через розбіжності устрою норм матеріального права кожної окремої держави виникають проблеми при укладанні та розірванні шлюбів між громадянами цих країн.

Умови укладання і реєстрації шлюбу в різних країнах часто не збігаються, тому шлюб укладений із дотриманням усіх вимог у межах одного правопорядку, не означає, що шлюб буде визнано дійсним в іншій країні.

Для того щоб шлюб було визнано не тільки в країні реєстрації шлюбу, але і в країнах громадянства сторін, мають буди дотримані всі законодавчі вимоги – формальні та матеріальні. Матеріальними умовами, є ті, що належать до шлюбної правоздатності та дієздатності сторін. Прикладами таких умовам можуть бути: 1) умова про досягнення сторонами шлюбного віку; 2) умова про укладання шлюбу добровільно.

Формальні умови – це умови, які висувуються до форми укладання шлюбу. Існують дві основні форми укладання шлюбу. Перша форма, це та, що укладається у відповідних державних органах реєстрації шлюбів. Прикладами таких країн є Франція, Німеччина, Швейцарія). Друга форма – релігійна, тобто, шлюб реєструється у релігійних установах. Прикладами таких країн є Іран, Ірак, Ізраїль. Також видивляється третя форма- особа сама має право обирати форму укладання шлюбу. Прикладами таких країн є Італія, Іспанія, Канада, Англія.

У більшості країн існує перелік обставин, що є істотними для укладання шлюбу. По-перше, шлюб не може бути укладеним між особами, які являються родичами, усиновлювачами та усиновленими. По-друге, шлюб не укладається, коли хоча б один з майбутнього подружжя перебуває у

зареєстрованому шлюбі. Для того щоб укласти новий шлюб, необхідно припинити попередній. Ці обставини, які можуть перешкоджати укладанню шлюбу з іноземним громадянином закріплено і у законодавстві України, а саме в статтях 25-26 Сімейного кодексу України.

Окремою проблемою у сфері регулювання шлюбно-сімейних відносин є визнання розірвання шлюбу (розлучення), що мало місце за кордоном. Це визнання полягає у поширенні законної сили рішення іноземного суду (чи іншого правозастосовного органу) на територію України. Таке визнання може здійснюватися у двох формах: або у вигляді визнання іноземного судового рішення про розлучення судом України, або шляхом легалізації документа про розлучення, виданого за кордоном

До розірвання шлюбу застосовується законодавство держави:

- а) громадянами якої є подружжя в момент подання заяви;
- б) в установу якої подано заяву за умови різного громадянства осіб; в) спільного місця проживання осіб із різним громадянством;
- г) орган якої порушив справу, якщо особи мають різне громадянство та проживають на територіях різних держав.

Процедура розірвання шлюбів у міжнародному приватному праві

має національні особливості. Розірвання шлюбу за взаємною згодою неможливе у Франції протягом перших шести місяців шлюбу. Англійська правова система передбачає, що заява про розірвання шлюбу не може бути надана, якщо з моменту укладення шлюбу не минуло трьох років. За законодавством США розірвання шлюбу відбувається як в судовому, так і позасудовому порядку. Проте позасудовий порядок можливий лише за наявності шлюбного договору між подружжям, в якому передбачено майнові права та обов'язки сторін та їх майнові права та обов'язки стосовно дітей.

На противагу такого підходу для розірвання шлюбу існують більш спрощений підхід. Він характеризується тим, що держава дотримується принципу невтручання в особисте життя громадян. Так, наприклад, у Швеції шлюб може бути розірваний за заявою однієї зі сторін. При цьому позивач не повинен пояснювати суду причини розлучення, а суд – перевіряти, чи дійсно мав місце розпад шлюбу. Якщо друга сторона не заперечує проти розлучення, то шлюб розривається без призначення будь-яких строків.

Отже, можна зробити висновок, що проблема розбіжностей матеріального права у сфері укладення та розірвання шлюбів, впливають на регулювання даної сфери. Також відповідно до законодавства іноземних держав форма шлюбу повинна визначатися за місцем його укладання, а матеріальні умови визначаються за особистим законом кожної з осіб, які

укладають шлюб. При практичному розв'язанні подібних колізійних проблем у сфері шлюбно-сімейних відносин недостатньо знати лише колізійну норму і положення законодавства держави, до якої вона відсилає. Потрібно також передбачити можливість зворотного відсилання і відсилання до права третьої країни та враховувати положення чинних міжнародних конвенцій та договорів між державами, які певним чином регламентують вирішення тих чи інших колізійних проблем.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
2. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. № 2705-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №32
3. Цилюкова І.В. Колізійні питання укладення і розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. – Режим доступу : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/28058/1/057_223_227.pdf
4. Розгон О. Колізійні питання укладання шлюбу з іноземним елементом. – Режим доступу: http://vjhr.sk/archive/2016_4/part_2/31.pdf
5. Менджул М.В. Порядок розірвання шлюбу з іноземними громадянами в Україні: окремі аспекти. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/21901/1.pdf>

Кишлалі Емма Іванівна,

студентка 3 курсу факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Бабич І.Г.

ВИЗНАННЯ ШЛЮБУ НЕДІЙСНИМ ЯК ЗАХІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ

На сьогодні в юридичній літературі не існує єдиної концепції відповідальності у сімейному праві. Відсутність єдиної наукової та правозастосовної позиції щодо поняття, правової природи, мети, функцій, принципів, підстав, стадій застосування сімейно-правової відповідальності знижує його ефективність і негативно відображається на правовому регулюванні сімейних правовідносин.

Науковці в галузі сімейного права не мають єдиної думки щодо юридичної природи недійсності шлюбу. Спірним залишається таке питання, рішення суду про визнання шлюбу недійсним є сімейно-правовою санкцією